

Kristó Nagy István könyve megismertet az életmű *egészével* és módosulásaival. Tudatosítanunk kell, hogy Munch művész-téreg nem vetíthető rá a *Sikoly* „árnya”; jóval gazdagabb és „kapcsolódásaiban” igen bonyolult, számos formai és szellemi változáson át alakuló pálya az övé. Mégis talán legizgalmasabb (és legmesszebb mutató) a századforduló körüli évek termése – személyes sorsa és művészi világa alakulása; a lázas

utazások korszaka, közvetlen és sikeres részvétele az akkori művészeti élet nemzetközi forgatagában. Ekkor érlelődött meg benne az *Életfriz* – e torzóban maradt monumentális képsorozat – gondolata, mely élete központi feladatává, „programjává” lett, talán a szétomlónak és alaktalannak átélt *Egész* megragadásának egyik utolsó festői kísérlete. (*Gondolat*, 1983)

ANDRÁSI GÁBOR

K Görgy Gábor: **A FÉL KUTYA MÁSIK FE-**
Ö **LE.** E cikkgyűjtemény tulajdonképpen párja az
N 1980-ban megjelent *Találkozás a fél kutyával*
N című kötetnek. A válogatás alapját ezúttal is a
N szerző *vasárnapi tárcái* adták, amelyek éveken
N át rendszeresen a *Magyar Nemzet* hasábjain lát-
N tak napvilágot.

Y Görgy Gábor sosem lépi túl választott műfa-
Y jának klasszikus határvonalait: sohasem ír afféle
V „mély publicisztikát”, mint ahogy nem válik az
V ellenkező véglet, az aktivizált kritika képviselő-
V jévé sem. Pedig azok a jelenségek, amelyeket
J egy-egy tárcájának a középpontjába állít, köny-
J nyen előadhatók lettek volna akár az egyik,
E akár a másik véglet szempontjai szerint. Hiszen
E kevés romantikával s némi pátosszal mindig ké-
L nyelmesen lehet „szónokolni” környező vilá-
L gunk *örök hibáiról*. Vagy mi sem könnyebb,
Z mint célba venni a felesleges hivatalok feles-
Z leges döntéseit, hogy végül rá lehessen mutatni
Z a *megoldásra*.

Ö Görgy nem folytat szelmalomharcot! Szeren-
Ö csésen óvja ettől a nála mindig pontosan mű-
Ö ködő ironja és önironia, s életszemléletének az

a „praktikus” vonása, amely a megélt és a meg-
élhető valóságot mindenkor alkalmasnak találja
a gondolkodásra, az értelmezésre, a hasznos tú-
nódésre. Ezért hatja át cikkeit mosoly és derű.
Ezért írhat köznapjaink folydogálásáról, gyarló
viselkedésünkről bővérű szatírákat, melyeknek
hősei közé természetesen önmagát is besorolja.
De épp ez a „besorolás” adja művészi – és állam-
polgári! – szuverenitásának egyik biztos táma-
szát, egyszersmind józan, minden ízében racio-
nális világfelfogásának aktuális érvényét. A szer-
zőt nem lehet áltatni: *nem dől be* a világ csábí-
tásainak: nem hiszi, hogy az, ami szemmel lát-
hatóan zürzavaros, az a rend volna; hogy ami
riasztóan dilettáns, az volna a korszerű mű-
vészet; hogy ami a humanizmus jelmezében mu-
tatkozik, az már maga az erkölcsi magas-
mérce...

Görgy Gábor érzékletes nyelven írt tárcáit s
a kötetét bezáró tárcanovellákat ezért olvassuk
a jelentős publicistának kijáró különös érdek-
lődéssel. (*Szépirodalmi Könyvkiadó*, 1983)

De Coll Lajos